

[Indenrigsministeren]

ens for civile værnepligtige og værnepligtige i forsvaret.

Men en række andre ting end tjenestetidens længde indgår i den samlede vurdering af byrden i forbindelse med værnepligtstjeneste. Tjenesten i forsvaret er generelt mere krævende og forbundet med særlige ulemper, f. eks. ubekvemme arbejdstider ved deltagelse i vagter og øvelser, genindkaldelser og for nogle værnepligtiges vedkommende forlængelse af tjenestetiden til 18 måneder ved udtagelse til befalingsmandsuddannelse. Heroverfor står, at civile værnepligtige efter et indledende skoleophold på ca. 14 dage har gode muligheder for at blive udstationeret i nærheden af bopælen og blive beskæftiget med arbejdsopgaver af enten social eller kulturel karakter. Tjenesten for civile værnepligtige har en helt civil karakter med faste arbejdstider og ingen vagter, og der er ingen risiko for forlængelse af tjenestetiden i forbindelse med befalingsmandsuddannelse.

Da tjenestetiden for værnepligtige i forsvaret senest i 1973 blev nedsat fra 12 måneder til 9 måneder, blev de civile værnepligtiges tjenestetid tilsvarende reduceret fra 16 til 12 måneder.

Indtil 1976 blev civile og militære værnepligtige aflønnet ens. I 1976 gennemførtes en forbedring af aflønningen af værnepligtige i forsvaret og civilforsvaret i form af den såkaldte soldaterløn. Det var en klar forudsætning, at denne lønforbedring ikke skulle omfatte de civile værnepligtige. I modsat fald ville den byrdemæssige balance imellem de to former for værnepligtstjeneste være blevet forrykket, idet de civile værnepligtige ved en egentlig løn ville blive stillet som ved beskæftigelse på arbejdsmarkedet, hvorved det måtte forudses, at den længere tjenestetid ikke længere ville blive opfattet som en byrde, men i visse tilfælde snarere som en fordel.

På den anden side var det klart, at civile værnepligtige, når de ikke fik andel i lønforbedringen, ville få forringet deres tjenestevilkår totalt set i forhold til forsvarets værnepligtige, såfremt man opretholdt det fastsatte forhold imellem tjenestetidernes længde. Derfor nedsattes tjenestetiden ved civilt arbejde med en måned til 11 måneder ved lov nr. 289 af 10. juni 1976 om ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde.

Det var for vedtagelsen af denne lov en forudsætning, at man ved den nævnte reduktion i tjenestetiden bevarede den hidtidige balance i byrden mellem de to former for værnepligtstjeneste, og der er ikke siden 1976 gennemført sådanne ændringer i vilkårene for forsvarets værnepligtige, som kan begrunde en forbedring af de vilkår, der gælder for civile værnepligtige.

De nuværende tjenestevilkår for civile værnepligtige er, som man vil kunne forstå, resultatet af en samlet afvejning af værnepligtsbyrden i forbindelse med tjeneste ved civilt arbejde og i forsvaret, og det er min opfattelse, at man ikke kan gennemføre forbedringer af civile værnepligtiges tjenestevilkår uden samtidig at forrykke den opnåede balance med hensyn til tjenestevilkårene i forbindelse med de to former for værnepligtstjeneste, og jeg mener ikke, at en sådan forrykkelse kan siges at være hensigtsmæssig.

Forhandling

Pelle Voigt (SF):

Det har ikke skortet på vilje fra SFs side til at undgå, at denne forespørgselsdebat blot blev en mekanisk gentagelse af tidligere debatter her i tinget bl.a. på foranledning af forslag fremsat af SF om en ligestilling imellem militære og civile værnepligtige, hvor man har forsøgt at formå regeringens til at virkeliggøre den lighed i værnepligtsbyrden mellem civile og militære værnepligtige, som et flertal her i tinget ofte før har bekendt sig til og formentlig vil bekende sig til igen i dag.

Vi havde håbet, at indenrigsministeren i denne debat ville have skabt baggrund for en større saglighed, end det har været tilfældet i de tidligere debatter. Baggrunden for dette spinkle håb er den kendsgerning, at de seneste års udvikling i forholdet mellem militære og civile værnepligtige klart har været sådan, at selv hvis man tidligere kunne hævde, at værnepligtsbyrden var ligeligt fordelt, kan man nu ikke længere med de ændringer, der er sket, argumentere på den måde.

Det er ikke nogen hemmelighed, at SF mener, at værnepligtsbyrden aldrig har været ligeligt fordelt, at der er foregået og foregår en bevidst diskrimination af de civile værnepligtige med det klare politiske formål at nedbringe antallet af militærnægtere her-